

Appropriate Cannabis Measures in the Academy: A Case Study of Sakon Nakhon Rajabhat University

Danainut Jirawattanasomkul¹, Nathaporn Jirawattanasomkul², Thipaporn Klawklong³, and Parichat Pujit⁴

Law Program, Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand

¹E-mail: danainut@snru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-7751-9593>

²E-mail: nathaporn.j@snru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-4538-6752>

³E-mail: thipaporn@snru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-7642-2558>

⁴Email: Ant_parichat@snru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-5858-8748>

Received 07/04/2025

Revised 19/04/2025

Accepted 25/05/2025

Abstract

Background and Aims: The cannabis measures announced by the Ministry of University Education, Science, Research, and Innovation were not implemented at Sakon Nakhon Rajabhat University. As a result, several students remained unaware of the measures. The research aims to: (1) Study legal measures that control the use of Cannabis in educational institutions. (2) Study the context and appropriateness of Cannabis in Sakon Nakhon Rajabhat University. (3) To develop a model of appropriate measures for Cannabis use in Sakon Nakhon Rajabhat University.

Methodology: The study employed a mixed-methods research design, including focus groups with 20 participants from stakeholder groups (students, teachers, staff, and police), in-depth interviews with 20 individuals (university administrators, lecturers, students, and staff), and qualitative research through documentary analysis. 400 students completed questionnaires for the quantitative study, which was based on the Yamane Taro theory and had a 0.05 standard deviation. Together with results from the surveys, qualitative data were described and quantitatively evaluated using percentages to illustrate the relative importance of each issue.

Results: The research's findings are as follows: (1) The Ministry of Public Health issued an announcement regarding controlled herbs (cannabis) B.E. 2565 because the draft Cannabis and Hemp Act is still not enforceable. This prompted announcements from the Ministry of University Education, Science, Research, and Innovation, and the Ministry of Education on the topic of Guidelines regarding Cannabis or hemp. (2) Some students are still not aware of the MOE's declaration, and the research population believes that universities should have policies that forbid the use of cannabis but allow its usage for research and offer education to educate the public about it. (3) The Ministry's declaration to declare the campus a cannabis-free zone and to teach staff, except for cannabis use in research, is in line with Sakon Nakhon Rajabhat University's appropriate notification.

Conclusion: The study suggests that the law department at Sakon Nakhon Rajabhat University should consider making announcements for the Sakon Nakhon Rajabhat University community and presenting to the university council. After that, the institution starts a vigorous public relations campaign about cannabis or hemp. To educate staff and students on the use of hemp or cannabis, every department, institution, and faculty sets up training.

Keywords: Announcement; Cannabis; University

มาตรการกัญชาที่เหมาะสมในสถานศึกษา; กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ณัณณัฐ จิระวัฒนาสมกุล¹, ณัฐพร จิระวัฒนาสมกุล², ทิพาพร แคล้วคล่อง³ และ ปริฉัตร ภูจิตร์⁴

สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: ปัจจุบันมีประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมีประกาศเกี่ยวกับกัญชา กัญชง แต่ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครยังไม่มีกฎเกณฑ์เกี่ยวกับกัญชา การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษามาตรการทางกฎหมายที่ควบคุมการใช้กัญชาในสถานศึกษา 2) ศึกษาบริบทและความเหมาะสมเกี่ยวกับกัญชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 3) เพื่อจัดทำรูปแบบมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการใช้กัญชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระเบียบวิธีการวิจัย: วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสมระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก ประชากรจำนวน 20 คนได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย อาจารย์ นักศึกษา เจ้าหน้าที่ และสนทนากลุ่ม ประชากร 20 คนจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และตำรวจ ประกอบกับการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วยแบบสอบถามจากนักศึกษาจำนวน 400 คนจากทฤษฎียามาเน ทาโร ค่าเบี่ยงเบน 0.05 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยายพรรณนาจากข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบกับข้อมูลจากแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติจากค่าร้อยละ เพื่อให้เห็นถึงน้ำหนักในแต่ละประเด็น

ผลการวิจัย: 1) ร่างพระราชบัญญัติกัญชา กัญชง ยังไม่สามารถบังคับใช้ได้จึงมีประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง สมุนไพรควบคุม (กัญชา) พ.ศ. 2565 ทำให้มีประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชง และมหาวิทยาลัยอื่นออกประกาศรองรับ 2) นักศึกษาส่วนหนึ่งยังไม่ทราบถึงประกาศ (อว.) และบุคลากรเห็นว่าควรมีกฎระเบียบห้ามใช้กัญชา แต่สนับสนุนในการใช้เพื่อศึกษาวิจัย และจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกัญชา 3) ประกาศที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเป็นไปตามประกาศกระทรวงให้พื้นที่มหาวิทยาลัยเป็นเขตปลอดกัญชาและอบรมให้ความรู้บุคลากร ยกเว้นการใช้กัญชาในการศึกษาวิจัย

สรุปผล: การวิจัยเสนอแนะให้กับฝ่ายนิติกรมมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเพื่อพิจารณานำเสนอสู่สภามหาวิทยาลัย เพื่อจัดทำเป็นประกาศใช้ในพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร และมีการประชาสัมพันธ์ รณรงค์เกี่ยวกับกัญชา หรือกัญชงอย่างจริงจัง ให้แต่ละคณะ หน่วยงาน สถาบันมีการจัดอบรมให้ความรู้กับนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรให้ทราบถึงการใช้กัญชาหรือกัญชง

คำสำคัญ : ประกาศ; กัญชา; มหาวิทยาลัย

บทนำ

ปัจจุบันมีการเปิดเสรีในการนำสารสกัดจากกัญชาและกัญชงมาใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์ได้จากการแก้ไขพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 จากเดิมที่พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้บัญญัติห้ามนำกัญชาและพืชกระท่อมซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 มาใช้ในการบำบัดรักษาผู้ป่วย หรือนำไปใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์จึงเกิดปรากฏการณ์ที่พบว่าเมื่อประกาศกฎหมายดังกล่าวแล้วมีผู้ที่ปลูกต้นกัญชาประกาศตัวออกมาจำนวนมาก และมีการครอบครองกัญชาเป็นต้นปลูกมาระยะเวลานานแล้ว ทั้งนี้จากที่พบ

ปัญหาในความเป็นจริง มีการใช้กัญชาในด้านสันตนาการมากกว่าในทางการแพทย์ ได้แก่ การนำมาเป็นส่วนผสมในอาหารต่าง ๆ ซึ่งการนำกัญชามาใช้ในลักษณะดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลเสียต่อร่างกายผู้บริโภค จากงานวิจัยกัญชาและผลกระทบต่อสุขภาพของเด็กและวัยรุ่น การใช้กัญชาหรือกัญชงส่งผลต่อจิตประสาท และยับยั้งการเจริญเติบโตของสมองโดยเฉพาะเด็กและวัยรุ่นที่สมองกำลังพัฒนา การใช้กัญชาทางการแพทย์ที่ใช้ในเด็กและวัยรุ่นมีเพียงแค่สารสกัดบริสุทธิ์เฉพาะ สารแคนนาบินอยด์ ที่ช่วยลดการอักเสบ นอนหลับดีขึ้นและลดอาการชักเกรงเท่านั้นซึ่งใช้รักษาโรคลมชัก ถ้าใช้นอกจากทางการแพทย์จะทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ ปัญหาสุขภาพจิต และปัญหาทางการเรียน (ประกาศิต วรรณภาสชัยยง และคณะ, 2566) และผลการสำรวจเกี่ยวกับกัญชาที่ปลดออกจากบัญชียาเสพติด พบว่า ในหนึ่งปีที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 24.9 ใช้กัญชาเพื่อการนันทนาการ และหนึ่งในห้าของผู้ที่อายุน้อยกว่า 20 ปี มีการใช้กัญชาแบบนันทนาการ โดยเด็กอายุต่ำกว่า 20 ปี ใช้กัญชาแบบสูบสูงขึ้น 10 เท่า ภายในระยะเวลา 3 ปี ในด้านผลกระทบจากการใช้พบว่าร้อยละ 10 ของผู้ตอบว่าเคยใช้กัญชา มีอาการทางกาย เช่น วิงเวียน ใจสั่น เหงื่อแตก และร้อยละ 1.5 มีอาการทางจิต เช่น หูแว่ว ภาพหลอน โดยสรุปว่า กลุ่มตัวอย่างมองปัญหาสารเสพติดเป็นปัญหาสำคัญของชาติ และมีความเห็นว่าเป็นไม่ควรลองใช้สารเสพติด การใช้กัญชาแบบสูบเพื่อนันทนาการสูงขึ้นในช่วงระยะเวลาสามปีที่ผ่านมา ในทุกกลุ่มอายุ โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2565 การใช้กัญชาแบบสูบในเด็กและเยาวชนไทยอายุ 18-19 ปี สูงขึ้น 10 เท่า จากร้อยละ 1 - 2 เป็นร้อยละ 9.7 ในระยะเวลาเพียง 3 ปี โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรใช้กฎหมายเข้าควบคุมสารเสพติดโดยเร่งด่วน โดยเป็นกฎหมายที่มีการบังคับใช้ได้จริงในพื้นที่ทั่วประเทศเพื่อบรรเทาผลกระทบ มาตรการการป้องกันโดยการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องเป็นสิ่งจำเป็น (<https://www.hfocus.org/content/2022/12/26694>) ทำให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมจึงเห็นสมควรกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงในสถาบันอุดมศึกษาให้เหมาะสมออกประกาศให้สถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้พบมีการใช้กัญชาหรือกัญชงในบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เช่น มีการจัดกิจกรรม มีบางร้านจำหน่ายอาหารผสมกัญชาหรือกัญชง ได้แก่ ส้มตำน้ำปลาร้ากัญชา เนื้อโคขุนย่างโรยผงกัญชา เป็นต้น บางร้านจำหน่ายเครื่องดื่มผสมกัญชาหรือกัญชง ได้แก่ น้ำอ้อยผสมกัญชา เป็นต้น ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครยังไม่มีมีการออกประกาศเฉพาะของมหาวิทยาลัย ทำให้นักเรียน นักศึกษาและบุคลากรยังไม่ทราบว่าปัจจุบันมีประกาศของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมและกระทรวงศึกษาธิการมีมาตรการเกี่ยวกับกัญชาที่ห้ามให้มีการใช้กัญชาหรือกัญชงในมหาวิทยาลัย (ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนราชการ หน่วยงานในสังกัดและในกำกับของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์และนวัตกรรม, 2565) สอดคล้องตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับกัญชาที่ห้ามใช้กัญชาหรือกัญชงนอกจากทางการแพทย์เพื่อรักษาเท่านั้น (ประกาศกระทรวงสาธารณสุข, 2565) แล้ว จึงจำเป็นต้องออกประกาศแนวปฏิบัติการใช้กัญชาหรือกัญชงในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) ศึกษามาตรการทางกฎหมายที่ควบคุมการใช้กัญชา
- 2) ศึกษาบริบทและความเหมาะสมเกี่ยวกับกัญชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- 3) เพื่อจัดทำรูปแบบมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการใช้กัญชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่องระบุชื่อยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 5 พ.ศ. 2563 ที่กำหนดให้พืชกัญชาและกัญชง เฉพาะที่ได้รับอนุญาตให้ปลูก ผลิต หรือสกัดในประเทศไทย ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยไม่จัดเป็นยาเสพติด ทำให้เกิดการเข้าใจผิดในการใช้กัญชาในสถานศึกษาโดยนักศึกษาและอาจารย์ได้รับโรคภัยไข้เจ็บทั้งจากการผสมในอาหารต่าง ๆ หรือใช้โดยตรง ซึ่งจะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพและไม่เป็นไปตามกฎหมายที่ต้องการให้ใช้ในทางการแพทย์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครควรมีมาตรการเกี่ยวกับกัญชาอย่างชัดเจนเป็นประกาศมหาวิทยาลัย โดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประกาศมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียของมหาวิทยาลัย ได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และผู้บริหาร เพื่อให้เกิดการใช้กัญชาอย่างถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดตามทฤษฎีของศีลธรรมและกฎหมาย (The Legal & Moral Model) แนวคิดนี้ให้ความสำคัญที่ตัวยาโดยแบ่งเป็น ยาชนิดที่ปลอดภัย และยาชนิดที่เป็นอันตราย ยาที่ปลอดภัยคือยาที่ไม่อันตรายซึ่งกฎหมายหรือสังคมไม่ได้ห้ามใช้ ส่วนยาอันตรายจะกันออกไปจากคนเพื่อไม่ให้เกิดโอกาสใช้และถือว่าคนเป็นผู้บริสุทธิ์ กัญชาหรือกัญชงเป็นสมุนไพรที่มีผลออกฤทธิ์ต่อจิตประสาททำให้ร่างกายและสมองได้รับผลกระทบแม้เป็นสมุนไพรอันตรายแต่กฎหมายยกเว้นให้ผู้ใช้จึงถือเป็นผู้ใช้บริสุทธิ์แม้จะมีกฎหมายออกมาควบคุมภายหลังกฎหมายก็ไม่มีผลย้อนหลังไปเอาผิดผู้ใช้ในขณะที่ยังไม่มีกฎหมาย แนวคิดนี้ต้องการกันยาอันตรายออกไปไม่ให้คนมีโอกาสได้ใช้ ต้องได้รับความคุ้มครองจากรัฐ และรัฐต้องออกกฎหมายมาคุ้มครองคนบริสุทธิ์และลงโทษผู้กระทำความผิด การออกคำเตือนเกี่ยวกับอันตรายของยาพร้อมบอกบทลงโทษจะเป็นการยับยั้งพฤติกรรมการใช้ยาของคนได้ (กรรณทิพา มุณีแนม, 2562, หน้า 24)

แนวคิดในการฝึกอบรม แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม ประกอบด้วย 1. ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) 2. ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation Theory) และ 3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน (Performance) (อาภา วรรณฉวี, 2566)

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theories) เป็นแนวคิดที่อธิบายกระบวนการที่มนุษย์ได้รับความรู้ ทักษะ หรือพฤติกรรมใหม่ๆ โดยมีทฤษฎีหลัก ได้แก่

(1) พฤติกรรมนิยม (Behaviorism): การเรียนรู้เกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอก เช่น การเสริมแรง

(2) ปัญญานิยม (Cognitivism): เน้นกระบวนการคิด การจดจำ และการแก้ปัญหา

(3) สังคมสร้างสรรค์นิยม (Constructivism): การเรียนรู้เกิดจากการสร้างความรู้ผ่านประสบการณ์และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

2. ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation Theory) การจูงใจเป็นกระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าโดยจงใจให้กระทำหรือตื่นนอนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์บางอย่างซึ่งจะเห็นได้จากพฤติกรรมที่เกิดจากการจูงใจเป็นพฤติกรรมที่มีใช่เป็นเพียงการตอบสนองสิ่งเร้าปกติ เช่น การคิดว่าการใช้กัญชาเป็นสิ่งปกติไม่ผิดกฎหมาย แต่หากถูกมหาวิทยาลัยให้รางวัลแก่ผู้ที่ปฏิบัติตามอย่างในการรณรงค์ว่ากัญชามีผลกระทบต่อร่างกายถือว่ากระทำเป็นพิเศษเพื่อเปลี่ยนความคิด

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน (Performance) ผลการปฏิบัติงานที่ดีเกิดจากคุณลักษณะที่ดี (Excellent performer) ของบุคคลในองค์กรจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต้องเพิ่มระดับทักษะ ความรู้ ความสามารถ และความมุ่งมั่นทำให้งานสำเร็จบรรลุเป้าหมาย

เมื่อการอบรมที่มีประสิทธิภาพจะก่อให้เกิดความสามารถในการถ่ายโอนความรู้ ที่ได้มาจากการออกแบบการอบรมให้เกิดประสิทธิภาพของผู้เข้าอบรมจากแนวคิดและทฤษฎีข้างต้น การที่มหาวิทยาลัยจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทั้งผลกระทบด้านสุขภาพ และด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยสร้างแนวคิดใหม่เกี่ยวกับกฎหมายที่กฎหมายที่ถูกต้อง และมีการจูงใจให้ปฏิบัติจนเปิดคุณลักษณะที่ดีเกิดขึ้นกับบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัญชาและผลกระทบต่อสุขภาพของเด็กและวัยรุ่น โดยประกาศิต วรรณภาสชัยยง, สิทธิพล บุญมัน, อรรัตน์ เชาวกุลจรัสศิริ ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของกัญชาซึ่งเป็นพืชสมุนไพรที่มีสารแคนนาบินอยด์สำคัญ 2 ชนิด ได้แก่ cannabidiol (CBD) มีฤทธิ์ช่วยลดการอักเสบ นอนหลับดีขึ้นและลดอาการชักเกร็ง อย่างไรก็ตามหากใช้ CBD ปริมาณมาก อาจเกิดอาการง่วงซึมและตับอักเสบได้ ขณะที่ delta-tetrahydrocannabinol (THC) ส่งผลกระทบต่อจิตประสาทและยับยั้งการเจริญเติบโตของสมอง หากใช้ปริมาณมากทำให้เกิดปัญหาสุขภาพร่างกาย ได้แก่ กระสับกระส่ายหรือซึมลง ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียนรุนแรง ปัญหาสุขภาพจิต ได้แก่ ซึมเศร้า วิตกกังวล ความคิด พฤติกรรมก้าวร้าว ก้าวร้าว รุนแรง และปัญหาด้านการเรียน รวมถึงการทำงานในอนาคต เพื่อป้องกันผลกระทบหลังจากประกาศใช้กฎหมายกัญชาเสรีควรให้ความรู้เกี่ยวกับกัญชาที่ถูกต้องแก่ผู้ปกครอง เด็กและวัยรุ่น (ประกาศิต วรรณภาสชัยยง และคณะ, 2566) การให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครทราบถึงผลการวิจัย และทำความเข้าใจถึงการใช้อย่างถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็น

ระเบียบวิธีการวิจัย (Research Methodology)

1. รูปแบบการวิจัย (Research Design)

การวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยแบบผสมระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเพื่อให้ผลการวิจัยที่ได้นั้นมีความชัดเจนตรงกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยแบ่งตามวิธีวิจัยที่ดำเนินการมีดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อสร้างมาตรการที่เหมาะสมเกี่ยวกับกัญชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเนื่องจากการวิจัยที่ละเอียดอ่อนจึงตรวจสอบผลกระทบที่จะเกิดต่ออาสาสมัครโดยสำนักงานจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และเมื่อเครื่องมือวิจัยผ่านการรับรองว่าไม่ส่งผลกระทบต่ออาสาสมัคร ผู้วิจัยจึงนำมาใช้เก็บข้อมูลซึ่งใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่

การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงระเบียบของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มมหาวิทยาลัยใหญ่ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ และกลุ่มโรงเรียน

การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น (Pre-survey) โดยลงพื้นที่พูดคุยประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหรือเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชา หรือกัญชง รวมถึงความคิดเห็นเบื้องต้นเพื่อกำหนดประเด็นศึกษาที่จะสร้างคำถามในเวทีสนทนากลุ่ม จากนักศึกษา และพูดคุยกับผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้บริหารคณะมนุษยศาสตร์ในเบื้องต้นเกี่ยวกับความคิดเห็นและการดำเนินโครงการวิจัย

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยสัมภาษณ์ในประเด็นเกี่ยวกับการออกกฎระเบียบเฉพาะของมหาวิทยาลัยจากผู้บริหารมหาวิทยาลัย และฝ่ายนิติกรเพื่อให้ได้แนวทางในการจัดทำระเบียบเฉพาะมหาวิทยาลัย

การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เวทีระดมความคิดเห็นในการหาคำตอบของการวิจัยและร่วมออกแบบ (Co-Design) กับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งจำนวนคนมาจากการคัดเลือกเฉพาะจากกรณีหลากหลาย (Maximum Variation Sampling) จากผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายและมาตรการกัญชา โดยแบ่งเป็นจำนวนเท่า ๆ กัน ซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับกัญชาให้ผู้เข้าร่วมเวทีได้ทราบเบื้องต้น

การวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ผลการวิจัยที่ได้มีความชัดเจน โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามซึ่งเป็นประเด็นเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับการใช้กัญชาหรือกัญชงในสถานศึกษา รวมถึงทัศนคติต่อกฎหมายกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับมาตรการกัญชาหรือกัญชง ผู้วิจัยจะสุ่มแจกแก่นักศึกษาทุกคน

ประชากรและตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา

การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น (Pre-survey) โดยลงพื้นที่พูดคุยประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารหรือเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชา หรือกัญชง รวมถึงความคิดเห็นในเบื้องต้น และสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้รับทราบประกาศเกี่ยวกับกัญชาของกระทรวง อว. ประชากร นักศึกษาจำนวน 20 คน โดยการสุ่มนักศึกษาที่พบ เพื่อให้ได้ประเด็นในข้อคำถามในเบื้องต้นในการนำไปจัดทำประเด็นในเวทีและการสัมภาษณ์เชิงลึก รวมถึงพูดคุยกับผู้บริหารมหาวิทยาลัย ได้แก่ อธิการบดี และรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และผู้บริหารระดับคณะมนุษยศาสตร์ฯ ได้แก่ คณบดี และรองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา เพื่อสอบถามทัศนคติและความเห็นในการดำเนินการวิจัยในการจัดทำประกาศเกี่ยวกับกัญชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยลงพื้นที่สัมภาษณ์กลุ่มต่าง ๆ จากการคัดเลือกแบบเฉพาะจากวิธีการตัดประชากรแบบกรณีหลากหลาย (Maximum Variation Sampling) ซึ่งเลือกตัวอย่างที่ครอบคลุมความหลากหลายของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียจากมาตรการเกี่ยวกับกัญชาในมหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องเลือกกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กแต่ครอบคลุมความหลากหลายมากที่สุดเท่าที่จะมากได้แต่จำเป็นต้องเลือกให้ครบทุกกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียเนื่องจากผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละกลุ่มมีประสบการณ์และมุมมองที่แตกต่างกันในบริบทของแต่ละกลุ่ม

ประชากรจำนวน 20 คน ได้แก่

-กลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัย จำนวน 5 คน ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายเกี่ยวกับกัญชา

-กลุ่มผู้บริหารคณะทั้ง 6 คณะ จำนวน 12 คน ได้แก่ คณบดี รองคณบดีด้านกิจการนักศึกษาจากต่างคณะ เพื่อให้ได้ทราบถึงบริบทของแต่ละคณะเกี่ยวกับการใช้กัญชาหรือกัญชง

-กลุ่มนิสิตมหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในการร่างระเบียบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

การสนทนากลุ่ม คัดเลือกโดยวิธีการระบุเฉพาะเจาะจงจากวิธีการตัดประชากรแบบกรณีหลากหลาย (Maximum Variation Sampling) ในการจัดเวทีให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วม จำนวน 20 คน โดยแบ่งกลุ่มแยกออกจากกันในคนละห้องและนำข้อมูลในการระดมความคิดเห็นในบังคับใช้มาตรการกัญชาในสถานศึกษามาสรุปโดย

ไม่ให้ทราบว่าเป็นความเห็นจากอาสาสมัครคนใด ซึ่งจะทำให้การแบ่งกลุ่มให้มีประชากรคละกันของผู้มีส่วนได้เสียทุกด้านต่อ 1 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 4 กลุ่ม ดังนี้

ประชากร

จำนวนคนมาจากการคัดเลือกเฉพาะ จากผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายและมาตรการกัญชา โดยแบ่งเป็นจำนวนเท่า ๆ กัน ได้แก่

-กลุ่มนักศึกษา จำนวน 5 คน คัดเลือกจากสโมสรนักศึกษาเนื่องจากเป็นตัวแทนนักศึกษาและเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการกัญชาโดยตรงในมหาวิทยาลัย

-กลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 5 คน เนื่องจากเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับกัญชาโดยตรงจึงจะสามารถเห็นแนวทางแก้ไขและบังคับใช้ได้

-กลุ่มอาจารย์ จำนวน 5 คน เนื่องจากเป็นผู้ควบคุมดูแลนักศึกษาตามมาตรการของมหาวิทยาลัย

-กลุ่มเจ้าหน้าที่ จำนวน 5 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ 1 คน เจ้าหน้าที่คณะ 2 คน และนิติกรมหาวิทยาลัย 2 คน

การแจกแบบสอบถาม คัดเลือกประชากรแบบสุ่มจากนักศึกษาที่พบในมหาวิทยาลัย โดยจำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามคำนวณจากการสุ่มจากทฤษฎีทาร์ ยามาเน่ $n = N / (1 + N (e^{-2}))$ โดยจำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 7,393 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ $\pm 5\%$ $n = 7,393 \div (1 + 7,393(0.05)^2) = 7,393 \div 19.48 = 379.51$ จำนวนประชากรนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามประมาณ 380 คน เมื่อประชากรตอบแบบสอบถามแล้วจะนำข้อคำตอบที่ได้มาเป็นสถิติเชิงบรรยายโดยใช้ร้อยละ ในการบรรยายผลโดยคำถามจะแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาที่เกี่ยวข้องถึงกฎหมายกฎระเบียบต่าง ๆ และส่วนความคิดเห็นแบบปลายเปิด

ผลการวิจัย

1) มาตรการทางกฎหมายที่ควบคุมการใช้กัญชา

พบว่าพระราชบัญญัติกัญชา กัญชง ที่ได้เสนอในรัฐสภาได้ผ่านไปสู่วาระพิจารณาของวุฒิสภาแล้ว แต่ถือเป็นเพียงร่างกฎหมายที่ยังไม่สามารถบังคับใช้ได้ แม้จะมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อให้มีการใช้กัญชา กัญชงได้อย่างเหมาะสม การดำเนินการใดเกี่ยวกับกัญชา กัญชงให้ปฏิบัติตามกฎหมาย จะกำหนดมาตรการใดในการกีดกันประชาชนในการปลูก ผลิต การใช้ตามวิถีชุมชนไม่ได้เว้นแต่เป็นมาตรการจัดแจ้งเพื่อประโยชน์สำหรับการเป็นฐานข้อมูลเท่านั้น มุ่งเน้นการส่งเสริมให้เกิดการวิจัย และพัฒนา การรักษาและพัฒนาสายพันธุ์ท้องถิ่น การกระจายประโยชน์ทางเศรษฐกิจตลอดจนมาตรการควบคุมผลผลิตกัญชงเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ให้มีการใช้กัญชา กัญชงอย่างเหมาะสม เพื่อกำหนดมาตรการกำกับดูแลการผลิต นำเข้า ส่งออก ขาย หรือมีไว้ในครอบครอง กัญชา กัญชงเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประชาชนมากที่สุด และเพื่อคุ้มครองสุขภาพของบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีและบุคคลกลุ่มเสี่ยงอื่น จากการบริโภคกัญชา กัญชงทำให้กระทรวงสาธารณสุขต้องออกประกาศขึ้นมายังบังคับใช้ให้กัญชาเป็นสมุนไพรควบคุมต้องดำเนินการขออนุญาตกับกระทรวงสาธารณสุขโดยผู้รับใบอนุญาตให้ศึกษาวิจัย ส่งออก จำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้าต้องจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มา การนำไปใช้ และจำนวนที่เก็บไว้ ณ สถานประกอบการ และให้รายงานข้อมูลนั้นต่อนายทะเบียน ห้ามจำหน่ายสมุนไพรควบคุมหรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า ให้กับผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปี สตรีมีครรภ์หรือสตรีให้นมบุตร ห้ามจำหน่าย

สมุนไพรควบคุม หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า ให้กับนักเรียน นิสิตหรือนักศึกษา และห้ามโฆษณาสมุนไพรควบคุมในทุกช่องทางเพื่อการค้า เป็นการตระหนักถึงผลกระทบจากการใช้กัญชาหรือกัญชง(ประกาศกระทรวงสาธารณสุข, 2565)

สืบเนื่องมาจากประกาศของกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับสมุนไพรควบคุม (กัญชา) ทำให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงศึกษา มีประกาศเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงโดยกำหนดมาตรการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาที่อาจเกิดจากการใช้กัญชาหรือกัญชงในนักเรียน นักศึกษา หรือบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา และสถานศึกษา ส่วนราชการ หรือหน่วยงานในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ (ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนราชการ หน่วยงานในสังกัดและในกำกับของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์และนวัตกรรม, 2565) ทำให้หลาย ๆ มหาวิทยาลัยในกลุ่มมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ จัดทำประกาศเฉพาะของตนขึ้น ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ประกาศจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเรื่อง มาตรการห้ามนำพืชกัญชาหรือกัญชงมาใช้ในการจัดกิจกรรม, 2565) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ประกาศมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เรื่องการเฝ้าระวังปัญหาจากการใช้กัญชาหรือกัญชงในพื้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2565) มหาวิทยาลัยมหิดล (ประกาศมหาวิทยาลัยมหิดลเรื่องการห้ามจำหน่าย โฆษณา และบริโภค อาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชาหรือกัญชงในพื้นที่มหาวิทยาลัยมหิดล, 2565) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เรื่อง นโยบายคุ้มครองสุขภาพนักศึกษา และผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยจากการใช้พืชกัญชาหรือกัญชงในพื้นที่จัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2565) มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง (ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางเรื่องแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงในมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2565) และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม (ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมเรื่องแนวปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงในมหาวิทยาลัย, 2565) เป็นต้น

ตารางเปรียบเทียบประกาศมาตรการกัญชาหรือกัญชงจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

มหาวิทยาลัย	เขตปลอดกัญชา	ห้ามจำหน่าย	ห้ามโฆษณา	ห้ามใช้	ให้ความรู้
จุฬาลงกรณ์	✓	✓	✓	✓	-
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	✓	✓	✓	✓	✓
มหาวิทยาลัยมหิดล	-	✓	✓	✓	✓
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	✓	✓	-	✓	✓
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	-	✓	-	✓	✓
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	✓	✓	✓	✓	✓

ซึ่งรูปแบบของประกาศจะเหมือนกันโดยนำประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงศึกษาธิการมาใช้กับบริบทมหาวิทยาลัย หรือโรงเรียนของตน (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงในสถานศึกษา ส่วนราชการ หรือหน่วยงานในสังกัดและในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ, 2565) ดังนี้

ข้อ 1 ให้ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่อง สมุนไพรควบคุม(กัญชา) พ.ศ. 2565 รวมถึงกฎหมาย หรือประกาศอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยเคร่งครัด

ข้อ 2 ห้ามใช้กัญชาหรือกัญชงเพื่อการนันทนาการใด ๆ โดยเด็ดขาด

ข้อ 3 ให้ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา หัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานในสังกัด กำกับควบคุมร้านค้าที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มในบริเวณสถานศึกษา และให้งดจำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่มที่มีการผสมส่วนใด ๆ ของกัญชาหรือกัญชงและห้ามมิให้นักเรียน นักศึกษา หรือบุคลากรของสถาบัน นำอาหารหรือเครื่องดื่มที่มีการผสมส่วนใด ๆ ของกัญชาหรือกัญชงเข้ามาบริโภคในอย่างเด็ดขาด

ข้อ 4 ให้ผู้บริหารสถาบัน หรือหัวหน้าหน่วยงานในสังกัดและในกำกับ ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรม หรือการผลิตสื่อนวัตกรรม เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้กัญชาหรือกัญชง และอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สารสกัดจากทุกส่วนของพืชกัญชาหรือกัญชงที่เกินปริมาณตามมีกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดให้แก่ นักเรียน นักศึกษา บุคลากร ผู้ปกครอง ประชาชนหรือชุมชนที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงกับสถาบันหรือหน่วยงาน เพื่อสร้างสังคมที่ปลอดภัยจากอันตรายของกัญชาหรือกัญชง

ข้อ 5 การใช้กัญชาหรือกัญชงเพื่อรักษาต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของแพทย์ตามที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด และการใช้กัญชาหรือกัญชงเพื่อการศึกษาวิจัย ต้องอยู่ภายใต้กำกับควบคุม และดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา หัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานนั้น ๆ

ข้อ 6 นอกจากแนวทางที่กำหนดไว้ในประกาศฉบับนี้แล้วผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา หัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานในสังกัดและในกำกับของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมอาจออกมาตรการหรือแนวทางการปฏิบัติเพิ่มเติมเพื่อป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากกัญชาหรือกัญชงได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษา ส่วนราชการ หน่วยงานในสังกัดและในกำกับ

2) บริบทและความเหมาะสมเกี่ยวกับกัญชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครที่มีการเปิดสอนระดับอุดมศึกษาและมีการเปิดโรงเรียนวิจิตรธรรมซึ่งจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาทำให้รูปแบบการออกประกาศนั้นต้องครอบคลุมทั้งประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และประกาศกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชง ทั้งนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีข้อตกลงบันทึกความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร หรือองค์กรเอกชนเพื่อร่วมมือกันพัฒนาโดยร่วมพิธีลงนามบันทึกความร่วมมือทางวิชาการด้านการกัญชา ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยห้ามมิให้ใช้กัญชา ควรเป็นพื้นที่ปลอดภัยกัญชาและกัญชง
2. มหาวิทยาลัยควรออกกฎเรื่องการใช้กัญชาอย่างชัดเจน โดยกระบวนการให้ทางฝ่ายนิติกรดำเนินการ
3. มหาวิทยาลัยต้องจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงและสรุปข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

1. มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกัญชา และความรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 2. มหาวิทยาลัยต้องมีกฎระเบียบห้ามใช้กัญชาหรือกัญชงในพื้นที่มหาวิทยาลัย ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในประเด็นดังต่อไปนี้
 - 1) ความรู้ความเข้าใจในผลกระทบของกัญชาพบ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในผลกระทบของการใช้กัญชาคิดเป็นร้อยละ 83.3 และนักศึกษาส่วนน้อยที่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจถึงผลกระทบของกัญชา คิดเป็นร้อยละ 16.7
 - 2) ความรับรู้ถึงกฎหมายเกี่ยวกับกัญชาและกัญชง นักศึกษาส่วนใหญ่ทราบถึงกฎหมายเกี่ยวกับกัญชาเป็นจำนวนร้อยละ 75 ส่วนที่ไม่รู้ถึงกฎหมายเกี่ยวกับกัญชามีร้อยละ 25 ถือว่ายังมีผู้ที่ยังไม่ทราบถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกัญชาอย่างทั่วถึงทุกคน
 - 3) การรับทราบถึงกฎกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์และนวัตกรรมเกี่ยวกับกัญชา มีอัตราส่วนระหว่างผู้ที่รู้และไม่รู้ใกล้เคียงกัน ที่ทราบถึงกฎระเบียบของอว. มีอัตราร้อยละ 51.25 และผู้ที่ยังไม่ทราบมีอัตราร้อยละ 49.75
 - 4) การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกัญชาในมหาวิทยาลัย นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกัญชามากถึงร้อยละ 87.5 แต่ก็มีส่วนหนึ่งที่ไม่เห็นด้วยร้อยละ 12.5
 - 5) การปลดกัญชาหรือกัญชงในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเป็นพื้นที่ปลดกัญชาและกัญชงร้อยละ 90.3 มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 9.7 ที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครยังมีพื้นที่ใช้กัญชาหรือกัญชงได้
 - 6) การห้ามไม่ให้มีการใช้กัญชาและกัญชงในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่ามหาวิทยาลัยควรมีการห้ามการใช้กัญชาในพื้นที่มหาวิทยาลัยร้อยละ 96 มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 4 ที่ไม่ต้องการให้มหาวิทยาลัยห้ามการใช้กัญชาหรือกัญชงในเขตพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 - 7) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครห้ามไม่ให้ซื้อขายอาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมกัญชาหรือกัญชง นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 91 ไม่ต้องการให้มีการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมกัญชาหรือกัญชง มีส่วนน้อยเพียงร้อยละ 9 ที่ยังให้มีการจำหน่ายได้
 - 8) การศึกษาวิจัยความรู้เกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 89 เห็นว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครควรมีการวิจัยในเรื่องกัญชาหรือกัญชง มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 11 ที่ไม่เห็นด้วยให้มหาวิทยาลัยทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชง
 - 9) ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏจะทำให้บุคลากรปลอดภัยจากการใช้กัญชาหรือกัญชง นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าถ้ามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีประกาศห้ามกัญชาหรือกัญชงในมหาวิทยาลัยจะทำให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีความปลอดภัยจากผลกระทบของกัญชาหรือกัญชงได้ เป็นร้อยละ 88.75 มีความคิดเห็นส่วนน้อยที่คิดว่าประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏไม่ช่วยให้บุคลากรปลอดภัยจากผลกระทบของกัญชาหรือกัญชงร้อยละ 11.25
 - 10) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครควรมีประกาศกฎระเบียบเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงเป็นการเฉพาะ นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครออกประกาศเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงเป็นการเฉพาะของมหาวิทยาลัย มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 10 ที่ไม่ต้องการให้มหาวิทยาลัยออกประกาศเฉพาะ
- สรุปข้อคิดเห็นแบบเปิดกว้างจากแบบสอบถาม
1. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครต้องมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกัญชาและกัญชง ทั้งด้านผลกระทบต่อสุขภาพ และผลทางด้านกฎหมาย เนื่องจากมีนักศึกษาที่ยังไม่ทราบ และไม่เข้าใจ นอกจากนี้ยังนำกัญชามาใช้

ในทางที่ผิดด้วยเพราะปัจจุบันการเข้าถึงกัญชานั้นทำได้ง่ายเนื่องจากยังขาดกฎหมายจากส่วนกลางที่ควบคุมอย่างชัดเจน รวมถึงมีการรณรงค์และประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครต้องมีมาตรการเกี่ยวกับกัญชาและกัญชงอย่างชัดเจนไม่ให้มีการใช้ในทางอื่นนอกจากทางการแพทย์และการศึกษาวิจัย

ดังนั้น ประกาศของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงนั้นต้องเป็นไปตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ โดยจะมีข้อยกเว้นเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรม ความรู้ทางด้านวิชาการเท่านั้นจึงจะเป็นรูปแบบมาตรการเกี่ยวกับกัญชาเฉพาะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3) รูปแบบมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการใช้กัญชาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อศึกษาจากบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วรูปแบบมาตรการของประกาศเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครมีดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้พื้นที่ปลอดการใช้กัญชาหรือกัญชง เว้นแต่กรณีเพื่อการศึกษา วิจัยหรือเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา และพัฒนานวัตกรรมเท่านั้น

ข้อ 2 ห้ามจำหน่าย จ่ายแจก ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และโฆษณา อาหาร ขนม และเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชาหรือกัญชงในพื้นที่มหาวิทยาลัย

ข้อ 3 ห้ามมิให้นักเรียน นักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากร ใช้กัญชาหรือกัญชงเพื่อการนันทนาการใด ๆ โดยเด็ดขาด ถ้าหากฝ่าฝืนจะมีบทลงโทษทางวินัยตามระเบียบมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ 4 ให้คณะ สำนัก สถาบัน และโรงเรียนวิถีธรรมแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม การจัดการเรียนการสอน หรือจัดการฝึกอบรม

ข้อ 5 ให้คณะ สำนัก สถาบัน และโรงเรียนวิถีธรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กวดขันมิให้นักศึกษาและนักเรียนบริโภคกัญชาหรือกัญชง และเฝ้าระวังมิให้มีการจำหน่าย จ่ายแจกอาหาร ขนม และเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชาหรือกัญชงในพื้นที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์งานวิจัยได้ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนราชการ หน่วยงานในสังกัดและในกำกับของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์และนวัตกรรมกฎหมายที่บังคับใช้กับกัญชาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครอยู่ภายใต้กำกับประกาศกฎกระทรวงดังกล่าวจึงไม่มีการประกาศระเบียบข้อบังคับภายในมหาวิทยาลัยเป็นการเฉพาะซึ่งต้องนำแนวคิดตามธรรมชาติของศีลธรรมและกฎหมายเพื่อให้ความสำคัญกับอันตรายของกัญชา

วัตถุประสงค์ที่ 2 จากบริบทของมหาวิทยาลัยพบว่า ยังมีนักศึกษาส่วนหนึ่งที่ไม่ทราบถึงกฎกระทรวงและยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกัญชาทั้งด้านสุขภาพและด้านกฎหมาย บุคลากรในมหาวิทยาลัยจึงเห็นควรว่ามหาวิทยาลัยต้องออกประกาศระเบียบข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงไว้โดยเฉพาะให้รับทราบกันโดยทั่วถึง และจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงแก่บุคลากร ทั้งนี้เห็นว่าการใช้กัญชาหรือกัญชงในการค้นคว้าวิจัยนั้นมหาวิทยาลัยควรดำเนินการต่อไปตามแนวคิดในการฝึกอบรม

วัตถุประสงค์ที่ 3 มาตรการที่เหมาะสมในการใช้กัญชาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครสอดคล้องกับประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนราชการ หน่วยงานในสังกัดและในกำกับของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์และนวัตกรรม กล่าวคือให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเป็นพื้นที่ปลอดกัญชา ห้ามใช้กัญชากัญชง ยกเว้นเพื่อการศึกษาวิจัย และให้มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรให้เห็นถึงการใช้กัญชาและผลกระทบต่อสุขภาพของเด็กและวัยรุ่น ตามงานวิจัยโดยประกาศิต วรรณภาสชัยยง และคณะ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่ายังมีปัญหาที่จะต้องนำไปสู่การดำเนินการที่เป็นข้อเสนอแนะของการวิจัย ดังนี้

1) แนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ นำเสนอวิจัยฉบับนี้ให้กับฝ่ายนิติกรมมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเพื่อพิจารณานำเสนอสู่สภามหาวิทยาลัยเพื่อจัดทำเป็นประกาศใช้ในพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2) ข้อเสนอแนะด้านกฎหมาย ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชง ถ้าหากมีการประกาศใช้แล้วจะเป็นกฎเกณฑ์ระเบียบเฉพาะของมหาวิทยาลัย แม้ว่าพระราชบัญญัติกัญชา กัญชงจะประกาศใช้ภายหลังก็ตาม ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครนี้ก็ยังคงมีผลบังคับใช้ได้ ทั้งนี้เจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นมีความเหมือนกันเพื่อป้องกันสุขภาพโดยเฉพาะเยาวชน นักเรียน นักศึกษา อาจมีความแตกต่างกันในรายละเอียดที่เป็นบริบทเฉพาะเท่านั้น

3) ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ ถ้าประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงประกาศใช้ต้องมีการประชาสัมพันธ์ รณรงค์เกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงอย่างจริงจัง ให้แต่ละคณะ หน่วยงาน สถาบัน มีการจัดอบรมให้ความรู้กับนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรให้ทราบถึงการใช้กัญชาหรือกัญชง

4) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยนี้มีมุ่งเน้นให้มีการออกประกาศเกี่ยวกับการใช้กัญชาหรือกัญชงในพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเพื่อป้องกันสุขภาพของนักเรียน นักศึกษาและบุคลากร แต่ขณะทำวิจัยพบว่า การนำกัญชาหรือกัญชงไปใช้นั้นมีการพัฒนานำไปใช้ร่วมกับบุหรี่ไฟฟ้าโดยนำสารสกัดจากกัญชาไปผสมกับน้ำยาในบุหรี่ไฟฟ้าซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของผู้ใช้หรือผู้ที่อยู่รอบข้างเป็นทวีคูณ ดังนั้น การทำวิจัยเกี่ยวกับการออกประกาศเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครจึงมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรรณทิพา มุณีแถม. (2562). *แนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ตำบลบาราเฮาะ*

อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์และนวัตกรรม. (2565). *แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงใน*

สถาบันอุดมศึกษา. *ราชกิจจานุเบกษา*, 136(57ก), 79.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงในสถานศึกษา*. *ราชกิจจานุเบกษา*,

136(พิเศษ), 20.

กระทรวงสาธารณสุข. (2565). *ประกาศเรื่องสมุนไพรควบคุม (กัญชา)*. *ราชกิจจานุเบกษา*, 139(พิเศษ), 2.

ประกาศจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2565). *เรื่องมาตรการห้ามนำพืชกัญชาหรือกัญชงมาใช้ในการจัดกิจกรรม*.

- ประกาศมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2565). เรื่องการเฝ้าระวังปัญหาจากการใช้กัญชาหรือกัญชงในพื้นที่มหาวิทยาลัย.
- ประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล. (2565). เรื่องการห้ามจำหน่าย โฆษณา และบริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชาหรือกัญชงในพื้นที่มหาวิทยาลัย.
- ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (2565). เรื่องนโยบายคุ้มครองสุขภาพนักศึกษา และผู้ปฏิบัติงานจากการใช้พืชกัญชาหรือกัญชงในพื้นที่มหาวิทยาลัย.
- ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. (2565). เรื่องแนวปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงในมหาวิทยาลัย.
- ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. (2565). เรื่องแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงในมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ประกาศิต วรรณภาสชัยยง, สิทธิพล บุญมั่น, และอรรรัตน์ เซวักกุลจรัสศิริ. (2566). กัญชาและผลกระทบต่อสุขภาพของเด็กและวัยรุ่น. วารสารวิชาการทางการแพทย์และการสาธารณสุขเพื่อการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม, 16(2), 1-10.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2565). ประกาศเรื่องเฝ้าระวังปัญหาจากการใช้กัญชาในพื้นที่มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2565). ประกาศห้ามโฆษณาและจำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชา.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (2565). ประกาศนโยบายพื้นที่ปลอดกัญชากัญชง. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- อาภา วรรณฉวี. (2566). แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม. สืบค้นจาก <https://bsru.net/แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการฝึกอบรม>